Casa
Universitara
Iasi
1932
A. I.
(4. 2)
incplt.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

3009216
Periodice

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

ANUL I. No. 1. 3 LEI 22 OCTOMBRIE 1932

VIAȚA UNIVERSITARĂ

APARE BILUNAR

CUVÎNT ÎNAINTE

Un obiceiu aproape consacrat impune acelora ce se prezintă publicului cu o nouă gazetă, obligația de a-și preciza de la început atitudinea față de diversele probleme ale momentului și postura pe care înțeleg s'o păstreze în raport cu diferitele curente de idei existente. Este vorba deci de formularea, în liniile cele mai generale, firește, a unui program de activitate izvorît din stricta observare a unui total de considerente principiale care constitue linia ideologică generală. Din parte-ne, simțim cu atât mai mult necesitatea de a fi consecvenți cu această tradiție, cu cât motive de ordin special ne impun o explicație prealabilă asupra principiilor fundamentale, în jurul cărora va gravita activitate noastră și asupra directivelor pe care dorim să le imprimăm.

Publicația noastră are un caracter studențesc, având deci menirea să constitue în primul loc un îndreptar desinteresat și serios pentru tinerimea universitară.

Dacă gazeta noastră se adresează acestui public limitat, o face din convingerea netă că studențimea de astăzi, sub impulsul marilor transformări sociale și economice din ultimul timp, a încetat de a fi exclusiv o congregație pur spirituală, preocupată numai de gândul de a-și însuși valorile culturii, ci a devenit o adevărată categorie socială, cu interese economice precise, pe care trebue să și-le afirme și să și le apere împotriva tuturor încălcărilor.

Desprinsă din rândurile unei țărănimi secătuită de criză și ale unei mici burghezii orășenești sărăcite și desorientate de aceiași depresiune economică, desprinsă, din aceste pături rurale sau mijlocii, strivite sub povara insuportabilă a birurilor și pân dite de spectrul mizeriei, studențimea noastră e alcătuită în imensa ei majoritate, din elementele nevoiașe, pentru care asigurarea unei minime posibilități de existență constitue o problemă vitală.

Pe de altă parte, un întreg cortegiu de măsuri opresive din partea statului înspăimântat de spectrul șomajului intelectual, tinde să închidă definitiv calea învățământului superior elementelor sărace și să transforme cultura, în formele ei cele mai înalte, într'un privelegiu de ciasă rezervat exclusiv celor bogați.

Taxele mari, legile și regulamentele draconice, închiderea căminurilor și cantinelor sunt sisteme îndreptate către acest unic scop. In fața acestei situații revoltătoare, studențimea săracă, solidară în jurul revendicărilor ei profesionale, va gasi în noi cei mai îndărjiți apărători ai intereselor ei economice. Vom demasca fără cruțare pe toți aceea, care induc studențimea în eroare, transformând-o într'o massă inertă de manevră în slujba intereselor meschine de coterie politică, vom înfiera cu cea mai drastică hotărâre toate atacurile îndreptate de cei de sus contra studentului nevoiaș, vom combate cu cea mai neînduplecată energie toate măsurile restictive și vexatorii pentru studenții lipsiți de mijloace.

Prin noi va răsuna glasul intereselor legitime ale majorității studențești.

*

Ne vom deda unei continue și minuțioase analize a problemelor universitare, vom păstra neîntrerupt contactul cu nevoile de toate zilele ale studențimei, vom indica soluțiile cele mai juste și mai precise și vom formula metodele cele mai potrivite pentru apararea sau câștigarea revendicărilor economice ale studenților săraci. Vom organiza și vom patrona luptele studențimii nevoiașe pentru salvgardarea intereselor ei materiale și vom face din această salvgardare cea mai fundamentală din preocupările noastre.

Aceasta în primul rînd.

Nu vom uita însă nici nevoile spirituale, ale studențimii și ne vom strădui să devenim pentru tineretul universitar o călăuză maralș sinceră și devotată.

Vom căuta să deschidem studențimei orizonturi noui și perspective largi și luminoase asupra marilor realități contimporane.

Societatea omenească trăiește astăzi vremuri de o grandoare fără precedent. Probleme de o imensă însemnătate se pun astăzi spiritului omenesc.

Transformări uriașe se anunță irezistibile. Peste zăgazurile șubrede ale lumii vechi se aruncă viforos valurile clocotitoare ale înoirilor.

Suntem la hotarul dintre două lumi și evenimentele ne împing vertiginos către momentul prefacerilor definitive. Studențimea are datoria să-și aplece urechia către aceste mari probleme și să caute a descoperi rostul adânc al evenimentelor pentru a-și preciza atitudinea. Noî nu vom cruța niciun efort pentru a ține în curent studențimea cu aceste impresionante chestiuni și pentru a arunca o lumină cât mai clară asupra realităților de azi.

Doritori de a creia însfârșit o atmosferă de adevărată intelectualitate, strădania noastră se va îndrepta către destrămarea acelei mentalități pe care au inculcat-o și vor continua probabil să-o inculce și deacum înainte studențimei, organizațiile fasciste streine de interesele ei adevărate, organizații meschine și trădătoare pentru care obscurantismui șovin și golul complect de idei constitue un program și un ideal. Va fi pentru noi o datorie de a lupta pentru emanciparea studențimei din lanțurile rușinoase ale acestei mentalități anacronice și pentru îndreptarea ei spre o comuniune cu marele idealuri și aspirații ale umanității muncitoare.

VIAȚA UNIVERSITARĂ

Situația studenților de la Universitatea din Iași

Măsurile luate de diversele guverne ce s'au perindat la cârma țării cu privire la studenți, indicau în ultima vreme o tendință netă de a opri prin orice mijloace fluxul elementelor sărace către Universitate.

Cauzele acestor măsuri trebuiesc căutate în așa zisele „economii bugetare" și mai ales în frica de formare a unui proletariat intelectual, dat fiind puterea mică de absorbție a societății.

Aceasta într'o țară cu enorme bogății naturale neexploatate, în țara analfabetismului, a maladiilor sociale etc !

Politica de excludere a studențimii nevoiașe din Universități s'a evidențiat încă din toamna anului 1929, când la Iași a fost închis căminul „Colegiul Latin" ce adăpostea în el vre'o 400 studenți. In urma desființării acestui cămin, o parte din studenți a fost silită să-și întrerupă studiile, iar altă parte a fost condamnată la

(continuare în pagina II-a)

Către cei noi veniți

Vouă, tineri camarazi, care urcați pentru întâia oară treptele mult nădăjduitei universități, cu sufletele încărcate de elan juvenil, cu fantezia alimentată de reverii romantice, vă datorăm, noi cei vechi, plecați sub povara realităților sinceritatea neocolită a primului gând.

Ne îndreptăm către voi cu conștiința că ne îndeplinim prima si cea mai însemnată datorie, risipind această atmosferă amăgitoare de vis și înlocuind-o cu tonicul amar, dar reconfortant al realităților. Nu vom ridica vălul de pe cine știe ce mister de nepătruns, dacă vă vom mărturisi cu tot regretul, dragi camarazi, stăpâniți de entuziasmul începutului, că romantismul parfumat al vieței studențești e doar o banală ficțiune literară, un artificiu mucegăit, o vagă amintire dintr'un trecut cam problematic, care mai trăește doar în filmele-operete, croite pe placul fetelor de pension sau micilor burgheze sentimentale ; că viața de student, adevărata viață de student, e în imensa majoritate a cazurilor o sărmană existență presărată cu mizerii și cu umilinți, cu renunțări și cu amărăciune ; o existență crîncenă, în veșnică luptă cu nesfârșite lipsuri materiale, mereu pândită de ghiarele foamei și ale frigului, goală de sens și de perspectivă, într'o societate nedreaptă și egoistă, în care intelectualii au ajuns disprețuiți și urgisiți de minoritatea leneșă și parazitară care domineză ; că statul face tot ce-i stă în putință ca să înăbușe și această vlăguită și batjocorită viață a studenților nevoiași ; că, într'un cuvânt, studenția departe de a fi un ostrov al fericirii, o oază de nădejde, e un pământ arid, învadat ae spinii tuturor mizeriilor.

Acesta este adevărul simplu și de acesta trebue să vă pătrundeți, tineri studenți săraci, pentru ca să vă puteți fortifica în vederea luptei grele care vă așteaptă, pentru ca să pricepeți rolul adânc al luciurilor și să deveniți luptători hotărâți pentru o lume mai bună și mai dreaptă pentru voi și pentru marele mulțimi apăsate.

Numai astfel, deschizându-vă ochii asupra realităților, veți întrevedea adevăratele voastre interese și veți deosebi pe prietenii și îndrumătorii voștri sinceri de dușmanii voștri și de falșii voștri prieteni. Numai astfel veți fi păziți de demagogia desfrânată a organizațiilor fasciste, focare de josnicie morală și de ignoranță neagră, cuiburi de agitație șovină, oficine mizerabile care, în slujba stăpânirii, trădează interesele noastre și terfelesc sufletele noastre generoase, stropindule cu noroiul celui mai înveninat și barbar reacționarism.

Feriți-vă, scumpi colegi tineri și neexperimentați, de mlaștina viermănoasă a huliganismului !

Nu vă lăsați prinși în capcana formulelor lui amăgitoare !

Ocoliți cu hotărâre indemnurile fățarnice ale conducătorilor fasciști vânduți stăpâuilor.

Evitați vorbăria perfidă a fascismului care pozează în apărătorul nevoilor voastre și se revarsă în ipocrite tirade revoluționare. Totul e manevră demagogică pentru a vă capta adeziunile și a împedica organizarea luptei solidare a studenților săraci.

E o mască, în dosul căreia se ascunde figura hâdă a huliganismului.

Fascismul înseamnă ura, brutalitate, fanatism, abdicare intelectuală, obscurantism, totul în folosul celor mari, și pentru înșelarea celor mulți și obijduiți.

Voi, tineri studenți săraci, fiii ai norodului asuprit, nu puteți fi decât părtași ai luminoaselor lui aspirații spre o lume nouă, de pace, de înfrățire și de dreptate. Și fascismul, oploșit sub formule mincinoase e izvor de învrăjbire și de mizerie.

PROLIN

SITUAŢIA STUDENŢILOR DELA UNIVERSITATEA DIN IAŞI

(continuare din pagina I-a)

cea mai neagră mizerie, adăpostindu-se în cocioabe câte 4—5.

Aceasta a fost prima lovitură.

De atunci şi până azi studenţimea primeşte sistematic lovituri din ce în ce mai grele.

Dar măsurile luate în acest an depăşesc orice limită şi înseamnă cea mai grozavă perspectivă pentru studenţimea nevoiaşă.

Ofensiva se duce pe frontul căminurilor şi a cantinelor, taxelor burselor, a examenelor etc.

Le vom analiza în ordinea importanţei.

Subvenţiile acordate de Stat (întreţinut la rândul său cu impozitele părinţilor noştri) căminurilor şi cantinelor au fost suprimate în acest an, sub pretextul aceloraş binecuvântate economii. Căminurile şi cantinele au fost concesionate unei societăţi studenţeşti, care are bineînţeles numai concursul moral al Rectoratului. N'am avea nimic impotriva unei conduceri studenţeşti cinstite şi în folosul studenţimei sărace. (Viitorul ne va arăta dacă e cazul). Dar depe acum se anunţă că taxa în cămin va fi de 300 lei, iar în cantină 510 lei lunar.

In aceste vremuri — când părinţii noştri sunt săraciţi de o criză devastatoare—810 lei lunar, pentru un fecior de ţăran sărac sau de funcţionar cu leafa neprimită pe 5—7 luni, înseamnă să renunţe la învăţătură.

Iată deci o primă şi destui de serioasă piedică.

Dar să continuăm.

Taxele în acest an s'au mărit şi ele.

Nu erau deajuns taxele de înscriere, de frecuenţă, de laborator, de examene etc. s'a mai adăogat în acest an la toate facultăţile o taxă de construcţie reprezentând „modesta" sumă de 500 lei.

Care va să zică noile construcţii universitare se fac din banii noştri.

Taxele de laborator şi seminar in acest an sunt: la Matematici 600 lei, la Fizico-Chimice şi Technologie 1200 lei; la Şt. Naturale, Electrotechnică, Geografie 1000 lei şi la Agronomie 700 lei.

Mă întreb cu o legitimă curiozitate dacă materialul întrebuinţat în aceste laboratoare de un student se ridică la aceste sume? Sau poate că aceste sume servesc şi ele la înzestrarea laboratoriilor şi la complectarea lor cu mobilier şi aparate?

La Facultatea de Medicină situaţia e şi mai grea. Taxele sunt de 3500 lei anual plus taxe de examene de 440 lei.

Pe lângă aceste taxe împovărătoare s'a mai introdus o taxă de cadavre de 500 lei.

Nu mai insist asupra taxelor, căci aşi trebui să înşir un lanţ nesfârşit de sume.

Se tinde prin aceste taxe la crearea unei adevărate „autonomii" a Universităţii, adică la întreţinerea ei prin ea însuşi sau mai bine zis de sărăcia noastră.

Pe frontispiciile noilor construcţii universitare propun să se sape în litere groase următoarele: „Bani bani şi iar bani", pentru ca tineretul doritor de lumină şi învăţătură să ştie că în aceste temple nu pot intra decât cei cu punga grasă.

Cum a reacţionat studenţimea? Ce a făcut studenţimea pentru a-şi apăra drepturile ei legitime? Răspunsul e trist.

Studenţimea săracă s'a obişnuit cu compromisurile şi cotcăriile conducătorilor organizaţiunilor studenţeşti existente — toate reacţionare şi şovine.

Apatia la unii, scârba trecută de limita reflexului şi a revoltei la alţii, determinau acea indiferenţă cu care studenţimea se lăsa mânată până acuma de aceşti „reprezentanţi ai studenţimii".

Se ştie că tactica obişnuită a oligarhiei atotputernice, constă tocmai în conruperea acelora, care persistă în a se intitula „reprezentanţii poporului".

Şi dat fiind că studenţimea prin rolul ei în societate a ajuns să fie instrument de diversiune al acelora care se lăfăie în fotolii oficiale, acei ce persistă în a se intitula „vocea studenţilor", trebuia să fie împrovizaţi în ridicule paiaţe, plictisitoare prin repetarea obsedantă a aceloraş fraze vide de sens.

Figuranţi cu rolul bine învăţat, îi vedem ani de zile venind la întruniri ca un gramofon învârtit în culise şi ţinând discursuri răsunătoare toate la fel, din care, bine înţeles, nu pot lipsi „jidanii", „comunişti", „vom lupta", „vom apăra", „votăm", „în numele studenţimii" etc.

Toate aceste sinonime cu „trădăm"

Dar atitudinea studenţimii incepe să se schimbe.

Ici, colo, răsar glasurile celor nemulţumiţi, celor ce cu toate sacrificiile nu reuşesc să facă faţă greutăţilor de studii cu banii ce-i primesc de acasă. Tot mai mult studenţimea săracă înţelege rostul organizaţiunilor studenţeşti şovine, reacţionare şi simte nevoia unei organizaţiuni care să îndrepte situaţia grea în care ne zbatem.

Tot mai mult îşi face loc, printre studenţi, ideia unei lupte colective, organizate — sigură de izbândă.

Şi astfel organizaţia studenţimii sărace va lua loc organizaţiunilor pseudo-studenţeşti existente azi,

A. S.

Situaţia dela Facultatea de Medicină

Nu vom vorbi aci de mărirea necontenită a taxelor, nici de chestia burselor sau a scutirilor.

Ne vom mărgini aci numai la o singură chestiune.

E vorba de *taxa de examene.*

E vorba de cei 440 lei pe care îi plătim cu toţii, dar greul cărora îl simte mai cu seamă studentul sărac.

Intăiu fiindcă este silit să-şi caute un serviciu sau lecţii pentru întreţinerea existenţei sale şi deci nu dispune de timpul necesar pentru studii; al doilea pentrucă el nu-şi poate procura cursurile necesare.

De aceia studentui sărac se prezintă întotdeauna aproape la toate sesiunile de examene, de aceia, am zis că toată greutatea acestei taxe o simte mai ales studentul sărac.

De ce această anomalie la Facultatea de Medicină?

De ce studenţimea săracă care, odată cu vacanţa, s'a îndreptat spre făbrici şi uzine este obligată să plătească această taxă, indiferent de numărul obiectelor la care trebue să se prezinte?

Nu constitue oare aceasta, vorbind în limbajul popular, un adevărat jaf al studenţimii sărace?

Nu aşteptăm ca îndreptarea acestei situaţii triste să vie prin conducătorii asociaţiilor oficiale studenţeşti.

Studenţimea săracă aşa cum se prezintă azi, lipsită încă de maturitate politică şi de orientare ideologică, cere ca această stare de lucruri să înceteze.

Cerem ca Senatul universitar să rezolve această problemă, în modul cel mai urgent, indiferent de destinaţia acestei taxe.

Dacă Facultatea este aceia care întrebuinţează sumele provenite din taxe de examen, să se găsească altă sursă care să nu apese asupra studenţimii sărace.

Dacă profesorii sunt acei cari primesc aceste sume de bani, să renunţe profesorii.

Senatul universitar are cuvântul.

*

Pe lângă numeroasele şi apăsătoarele taxe studenţii de la Facultatea de Medicină mai trebue să suporte şi alte greutăţi şi neajunsuri.

Astfel D-nii Prof. Ştefănescu-Galaţi şi Puşcariu îşi desfac cursurile prin personalul Facultăţii, întocmind tabele cu numele celor cari au cumpărat aceste cursuri.

Fără ca să ştim precis rostul acestor tabele, fără ca să subliniem costul exagerat al acestor cursuri cerem ca acest sistem samavolnic să dispară de la Facultate.

Să reamintim D-lor profesori că cu vânzarea tratatelor se ocupă librari, iar acei puţini studenţi cari mai dispun de bani şi le pot procura de la aceştia.

Credem că nu vom fi siliţi să mai insistăm

I. P.

SPICUIRI

Studenţii fascişti au devenit exasperant de susceptibili în materie de proteguire a monumentelor istorice.

E şi natural.

Intreg programul ideologic al fascismului e o relicvă istorică dela anul 1200.

*

Studenţii fascişti au dărâmat „patriotic" o casă. Cum proprietarul lezat va cere daune, propunem ca să fie despăgubit din fondul rezultat din noua taxa de construcţie.

In chipul acesta, amintita taxă va avea în stârşit, o solidă justificare, căpătând o semnificaţie profund naţională.

Să ştie patrioţii pe ce-şi dau bani.

*

La Facultatea de Drept „s'au scăzut" taxele. Studentul plăteşte la înscriere 800 lei în loc de 1050.

In schimb s'a ridicat mult discutabila taxa de examene dela 150 la 200 lei de obiect. Cum numărul obiectelor de studii e de minimum 5 în fiecare an, iată că cei 250 lei „reduşi" reapar sub altă formă.

Dealtfel cei mai mulţi studenţi se prezintă la mai multe seziuni de examene şi vor plăti deci în repetate rânduri cei 50 lei adăogaţi.

Pentru ei taxa va trece peste 1050 lei. Dacă e nevoie de demagogie putea fi făcută mai inteligent.

PE MARGINEA UNUI CONGRES STUDENŢESC

Din iniţiativa centrului studenţesc bălţean din Iaşi s'a ţinut vara aceasta un congres studenţesc în oraşul Bălţi la care au luat parte tinerele vlăstare ale judeţului şi oraşului din toate centrele universitare pentru a-şi da cuvântul asupra unor chestiuni de ordin cu totul „cultural"; anume, de a scoate în evidenţă greşelile lumii contimporane îmbuibată de idei materialiste şi a arăta tineretului un drum nou, acel al idealismului sau mai bine zis al reacţionarismului.

Faptul n'ar fi aşa de grav, dacă am căuta, să neglijăm situaţia reală dacă am căuta să închidem ochii la realitatea lucrurilor, dar progresul, ştiinţa ne-o demonstrează zilnic că viaţa şi esenţa ei este cu totul de altă natură, decât acea idealistă predicată în biserici şi de tinerii licenţiaţi în filosofia de clasă.

Ştiinţele naturalo-fizico-chimice şi medicina arată într'un mod precis esenţa materială a spiritului uman; adică că omul judecă cu ajutorul unui creer de esenţă materială, că spiritul omenesc este cea mai superioară formă a materiei şi domnii studenţi înapoiaţi cu multe secole în urmă, au încercat să apere idealismul, să răstoarne materialismul şi să pornească o cruciadă spirituală pentru a apăra fetişismul burghez.

E grav faptul pentru tineretul, care descinde din clasa muncitoare, să se alăture de reacţionarismul filosofiei etatiste burgheze, să susţie întreaga minciună de tâmpire a masselor.

Atunci când realitatea cere o muncă alături de massele producătoare şi luminarea ei, dumnealor se străduiesc să-o readucă la medievalism, proslăvăduind romantismul religios şi primitiv.

Umanitatea muncitoare geme de răni: foame, mizerie şi conflicte războinice, provocate de „idealismul" clasei conducătoare, iar tineretul nostru aderă încă la filosofia reacţionară, nevoind să înţeleagă, că oamenii „sunt oameni în carne şi oase" că instinctul la viaţă, determinat de necesităţile economice este pârghia vieţii, este punctul dela care trebue să plecăm şi că religia, idealismul unt fetişisme burgeze spre a ţinea în întunecime.

Evenimentele istorice se desfăşoară în cadrul materialismului şi conflictele războinice nu sunt altceva decât apararea intereselor materiale şi nu ideale unui grup de capitalişti contra altui grup. Deci rămâne să alegem între mocirla idealismului burghez şi filosofia sănătoasă a materialismului istoric.

Vasile Coroban
student

Studenţimea şi Statul

Această juxtapunere de termeni ar putea să pară unora cam nefirească. Ce raport, ce legătură internă ar putea să existe între noţiuni atât de disperate? Ce trăsătură de unire s'ar putea stabili între forţa suverană diriguitoare numită Stat şi între această asociaţie de indivizi, denumită studenţime, (inchegată pe bază situaţiei similare de aspiranţi la posturile intelectuale în societate, a membrilor ei componenţi)? S'ar părea că suntem în faţă a două realităţi complect îndependente una de alta.

Şi totuşi, tocmai aceia ce se vor mira mai mult de nefirescul acestei apropieri, ar trebui să recunoască existenţa unei evidente legături, tocmai pentru a fi consecvenţi cu propriile lor vederi asupra conţinutului noţiunii de stat.

Mă gândesc la fervenţii adepţi (destul de mult la număr) ai teoriei oficiale a noţiunei de stat. Prin teorie oficială a noţiunei de stat, înţeleg acea teorie care justificând statul ca o instituţie permanentă şi strâns legată de orice formă de existenţă socială, caută în primul loc, să-l justifice în actuala lui postură. O numesc oficială fiindcă e predicată ca literă de evanghelie de „sferele intelectuale" oficiale, fiindcă se lăfăieşte în manualele oficiale de instrucţie, fiindcă e predicată de pe catedre şi de pe amvoane. Această teorie departe de a considera statul ca un instrument de clasă, ca un mijloc în mânele unei clase pentru a-şi exercita supremaţie asupra celorlalte în toate domeniile vieţii sociale, în cel economic ca şi în cel cultural, îl consideră ca o forţă supra-socială care ţinându-se deasupra claselor ar avea tocmai acest rol ideal de a concilia aspritaţile dintre ele de a pacifica societatea, de a-i asigura pe toate căile progresul şi fericirea.

Statul ar fi deci o forţă de care societatea nu s'ar putea dispensa fără a renunţa nu numai la liniştea, dar şi la propăşirea ei.

Statul prin urmare ar asigura, de exemplu, instrucţia masselor şi progresul intelectual al societăţii.

Aşa fiind pusă problema, o consecinţă logică se impune. Dacă statul urmăreşte în adevăr realizarea progresului cultural, datoria lui de a interveni pentru proteguirea viitoarelor cadre intelectuale ale societăţii este evidentă.

Studenţimea reprezintă tocmai aceste energii intelectuale în stare de formaţie, de elaborare. Ea reprezintă viitoarele cadre de profesionişti intelectuali şi de technicieni de care societatea simte o nevoie din ce în ce mai pronunţată. Accentuez asupra termenului „profesionişti" cu scopul de a atrage atenţie asupra unei realităţi în societatea în care trăim astăzi, din motivul în strânsă legătură cu structura şi cu nevoile ei economice, aşa zişii „intelectuali" care erau altă dată elemente izolate şi cantonate mai mult în domeniul speculaţiei, pure, s'au transformat în profesionişti, ba chiar în specialişti şi constituie un tot, o categorie diferită, cu un rol precis şi cu interese bine limitate.

Studenţimea este şi ea la rândul ei, organizată viitoarelor profesionişti ai societăţii, profesionişti care constitue chezăşie că societatea va progresa intelectualmente şi techniceşte. Cum această massă studenţească este, în mare ei majoritate formată din elemente, lipsite de mijloace, e în afară de orice discuţie că statul dacă urmăreşte progresul social are datoria imperioasă de a ajutora studenţimea saracă, pentru a pune la dispoziţia societăţii elită de intelectuali de care nevoie. Cu părere de rău dar trebuie să constatăm că realitatea faptelor infirmă această concluzie. Studenţimea săracă departe de a se bucura de toată solicitudinea din partea statului, asistă la un asalt adevărat de măsuri restrictive din partea lui la o ofensivă generală

fido 9001
B.C.U. „M. EMINESCU"
IAȘI
-6 oct 1977

Literatură, știință, artă

Maxim Gorki

Cel mai ilustru dintre scriitori ruși în viață e desigur Maxim Gorki. Pe adevăratul lui nume îi zice Alexei Pieșcov S'a născut la 1868 în orașul Nijni-Novgorod, trăindu-și copilăria și prima tinerețe în neagră mizerie,— copil al nimănui, orfan de tată și de mamă.

Trebuind să-și caute singur pâinea, îl găsim, la nouă ani, mâncând bătae ca ucenic de cizmărie, apoi la un desenator, la un zugrav de icoane,— până la 15 ani încercase astfel toate meșteșugurile, afară de unii : al cititului și scrisului ! Il învață în sfârșit și pe acesta, singur. Setea de a se lumina îl aduse până în ținutul Kazanului, unde, pentru a putea trăi, se face, pe rând, ajutor de bucătar pe un vapor de pe Volga, hamal, lucrător la ferăstraie, zarzavagiu, macagiu, vagabond și cerșetor.

Desnădăjduit de a nu putea găsi mijloace ca să studieze, se sinucide. Scapă, și continuă a cutreera hoinar stepele și orașele Rusiei, dar începe a se încerca în mici schițe literare care atrag atenția vestitului scriitor Korolenko. Acesta îl găzduește la el și mijlocește plasarea lucrărilor lui în publicațiunile mai mari.

In 1892 dă nuvela „Makar Ciudra", în anul următor nuvela „In noapte"—și iată i stabilită deodată gloria, care crescu din an în an, prin zeci de nuvele și romane, admirate de toi universul.

Gorki, în toate scrierile lui ne-a zugrăvit în tablouri inimitabile, de un halucinant realizm, viața umililor și vagabonzilor, pe care a trăit o și el,— a desmoșteniților fără număr care coc ăe în mizerie și ignoranță pe vastele întinderi ale Rusiei. Tablouri de un desnădăjduit pesimism ! Cea mai caracteristică din scrierile lui e drama „Azilul de noapte", jucată și la noi.

Pentru a combate relele ignoranței în patria lui a întemeiat o casă de editură la Nijni-Novgorod pentru răspândirea scrierilor literare ieftine. Reacțiunea îl vede cu ochi răi și la prime e zile ale revoluției din 1905 e întemnițat. Dar un protest măreț al lumii intelectuale din toate țările îi deschide porțile temniței, Gorki vine atunci pe câtva timp la Paris.

In ultima revoluție sovietică, a fost amicul și admiratorul lui Lenin, acum câteva luni, întreaga lume culturală l-a glorificat cu prilejul jubileului său de 60 de ani.

OMUL VECHIU ȘI OMUL NOU

de MAXIM GORKI

Veacul al 19-lea a fost numit „veacul rațiunii". Titlu meritat căci în cursul acestui veac rațiunea a atins o desvoltare extraordinară și a creat un mare număr de miracole technice studiind din punt de vedere științific fenomenele naturii și supunând forțele ei elementare intereselor economice.

Dar alăturea de gândirea științifică nu mai puțin activ lucra o altă gândire, care a creat în sânul burgheziei filosofia și poezia pesinismului. In 1812 lordul Byron își publică primele cântări din „Child Harold" și puțin timp după aceia, Giacomo Leopardi, conte de Monaldo, începu să arate că cunoștiința nu scoate în evidență decât neputința rațiunii, că „totul e zădărnicie" că nu există altă realitate decât neputința rațiunii, că „totul e zădărnicie" că nu există altă realitate decât suferința și moartea. Această gândire de sigur nu e nouă. Renașterea ei sub pana lui Byron și Leopardi ar fi greu de explicat numai prin descurajarea reprezentanțiior aristocrației feudale în fața triumfului burgheziei: dar moștenind bunurile nobilimei burghezia în mod natural, a cules și unele din ideile acestei nobilimi: ideile au în adevăr nefericita proprietate de a supraviețui condițiilor cari le-au creat.

Vitalitatea ideilor pesimiste se explică prin faptul că această filosofie e profund conservatoare; afirmând că existența n'are nici un sens, nici o valoare, ea satisface nevoile spiritelor puțin curioase și mulțumește pe amatorii de liniște.

In cursul veacului al 19-lea mai ales Germanii au fost aceia cari au furnizat Europei idei pesimiste. începând cu Schopenhauer și Hartmann și până la Nietsche in care se găsește exprimată aspirația burgheză către „omul puternic" către „erou", aspirație care degradându-se încetul cu încetul sfârșește în zilele noastre prin a se mulțumi cu Hitler, o ființă în adevăr anormală. Printre pesimiștii germani trebue să mai citâm pe Weininger, autorul unei cărți lugubre. „Sex și carecter" și pe Spengler care a publicat „Declinul occidentului" și „Omul și technica".

„Declinul" adică sărăcirea spirituală, epuizarea talentelor, mizeria ideilor organizatorice toate acestea caracterizează nu numai Europa dar și cele două Americi și lumea întreagă. Statele strălucitoare ale cerului burghez s'au stins.

Inșii de talia unui „Forsight" în Anglia, de talia lui Budenbrock în Germania, sau de aceia a lui Babbit în Statele Unite, sunt cu totul incapabili de a produce „eroi" și se văd obligați de a-i căuta printre micii aventurieri. Cât despre literatura franceză din veacul 20-lea ea n'a știut nici măcar să se ridice până la personajiile tipice pe cari a reușit să le creeze Galsworty, Thomas Mann și Sinclair Lewis.

Spectacolul epuizării spirituale a Europei e izbitor; dar din ce în ce mai mult intâlnim oameni rușinați că trăesc în mijlocul unor condiții cinice create de zarafi (de traficanți) și cari încep să-și dea sema că partida negustorilor cari au contat pe „erou" pe individualism este pierdută.

La întrebarea: Cari sunt rezultatele culturii sociale a Europei în veacul al 19-lea ? nu există de cât un singur răspuns: Europa s'a îmbogățit atât de monstruos, încât bogăția ei a devenit—acest lucru e evident pentru toată lumea—cauza mizeriei inspăimântătoare a clasei muncitoare. Un abis atât de adânc s'a săpat între clasa muncitoare și burghezie, încât aceasta din urmă trebue în mod necesar să se prăvălească în el.

Bineînțeles, cu atât mai bine. „Cultura" va suferi oare? Dar niciodată revoluțiile n'au însemnat o epocă de stagnare în desvoltarea culturii omenești; revoluția înseamnă chemarea la viață a noui forțe creatoare.

Acest proces revoluționar se desvoltă repede pe teritoriul vechei Rusii a Romanovilor și a negustorilor inculți cari vindeau bogățiile țării lor capitaliștilor europeni și despuiau pe țăranii și muncitorii dați pradă puterii popilor ignoranți.

Țăranul rus așa cum îl reprezentau scriitorii din prima jumătate a veacului al 19-lea eșiți din rândurile noblimei, era o natură poetică și tandră, un visător supus destinului său; era, într'adevăr, nevoie să se convingă guvernul că țăranul este și el un om, că e timpul de a-l elibera de sub jugul sclaviei și de a-l învăța a ceti și a scrie. Intelectualii burgheji din a doua jumătate a sec. continuară aceastâ propagandă de un umanitarism primitiv, zugrăvind țăranul rus în aceleași culori vesele și tandre pe cari le întrebuințase deja Tolstoi, Turghenielf și alții. Putem spune că nobilii vroiau ca mujicul să capete oarecare instrucție numai pentru a obține dela el o muncă mai productivă, pe când burghezia se gândea să-l utilizeze în lupta ei împotriva autocratismului.

La sfârșitul veacului trecut paralel cu desvoltarea industriei, au apărut în sânul burgheziei ruse așa zișii „marxiști legali" spec mene servile burgheziei. Ei se puseră să predice că bunul țăran rus trebue fiert în cazanul capitalismului. Imediat atitudinea literaturii față de mujic se schimbă complect; visătorul, naiv și tandru dispăru complect pentru a face loc țăranilor brutali și sălbateci ai lui Cehov, Bunin și alții.

La începutul veacului al 20 lea portretul literar al mujicului pe care burghezia rusă îl avea în fața ei, era destul de puțin simpatic.

In 1905—1907 originalul acestui portret vroind să câștige pământul pentru dânsul. începu să incendieze și să devasteze bunurile proprietarilor, dar n'avea încă încredere în muncitori, în „greviști".

Abia în 1917 el simți adevărul simplu al clasei muncitoare; și atunci precum se știe el își înfipse baioneta în pământ și refuză să distrugă pe muncitorii și țăranii germani.

De atunci s'au scurs 15 ani.

Ce s'a făcut în acești 15 ani în U.R.S.S. ?

In Uniunea sovietică nu mai există decât un singur patron, iată victoria ei cea mai esențială; prin aceasta Uniunea se distinge de statele burgheze. Acest patron e *statul muncitorilor și țăranilor* condus de organizația discipolilor lui Lenin. Scopul pe care și-l propun ei e foarte clar; a crea pentru fiecare din cei 160 milioane de indivizi ai Uniunei, astfel de condiții, încât să-și poată desvolta liber talentele și facultățile sale. Cu alte cuvinte a transforma massa de energie cerebrală, potențială și pasivă a populației într'o energie activă, a deștepta facultățile ei creatoare. Acest lucru e oare posibil ?

Acest lucru se și realizează. Din rândurile acestei mulțimi în fața căreia se deschid toate căile culturii, ies deja zeci de mii de tineri de talent cari își aplică energia în toate ramurile de activitate: știință, technică, artă, administrație.

Desigur nu întotdeauna reușim să evităm greșelile ; dar nu putem distruge în 15 ani instinctul de proprietate. prostia, lenea și alte vicii pe cari ni le-au lăsat moștenire veacurile trecute.

Dar numai un dement sau numai un om pe care ura l-a orbit poate să nege acest fapt indiscutabil: distanța care separă tânăra generație muncitoare de cuceririle omenești se reduce în U R. S. S. cu o repeziciune fantastică.

In lumea întreagă legile cad ca o ploae de pietre asupra populației și au toate un dublu scop : să exploateze energia masselor muncitoare și să pue o piedică în calea transformării energiei lor fizice în energie spirituală.

Nimeni nu poate să citeze nici măcar un singur decret al Consiliului Comisarilor poporului, care nu-și propune drept scop decât satisfacerea nevoilor și aspirațiilor celor muncitori.

Muncitorul care se simte stăpân al producției, capătă în mod natural conștiința de responsabilitatea lui față de țară și această conștiință îl obligă să lucreze pentru îmbunătățirea calității producției și pentru scăderea prețului de fabricație.

Țăranul, care, înainte de revoluție lucra în aceleași condiții ca și în veacul al 17-lea, supus tuturor capriciilor naturii, pe un pământ epuizat și fărămițat, este astăzi înarmat cu tractoare, cu mașini agricole de tot felul, întrebuințează din belșug îngrășămintele chimice și profită de lucrările a 26 institute agronomice.

Flăcăul dela țară, care vine să lucreze într'o uzină construită după rezultatele cele mai recente ale technicei, pătrunde într'o lume care impresionându-i imaginația, exaltându-i gândirea, îl eliberează de vechile superstiții, și de prejudecățile stupide. El vede că stăpânii uzinei sunt muncitori ca și dânsul, că tânărul inginer e un fiu de muncitor sau de țăran. El constată foarte repede că uzina e pentru dânsul o școală care îi dă posibilitatea să-și desvolte liber toate facultățile sale.

El frequentează teatre, care sunt considerate ca cele mai bune din întreaga Europă; citește literatura clasică, europeapeană și rusă; se duce la concerte, vizitează muzeele, își studiază țara așa cum nimeni n'a mai făcut-o înaintea lui.

Capitaliștii în jocul lor cinic se bizue pe prostia masselor, pe când în U.R.S.S. massele mun-

(continuarea în pag. 4-a)

---

de șicane și de piedici care vor termina prin a o alunga definitiv din universitate.

Taxele devin insuportabile, căminurile și cantinele amenință că se transformă într'un lux pentru punga anemică a studentului nevoiaș sau să se închidă cu totul, bursele se suprimă, regulamentele și legile profesionale devin înăbușătoare. Care este explicația ? E foarte simplă.

Putem spune cu siguranță că astăzi interesele clasei dominante, nu numai de la noi, dar de pretutindeni constituie o piedică în calea progresului și-a culturii.

Clasele dominante au ajuns la negarea valorilor culturale și technice, pe care ele singure le-au creat. Paradoxal, dar profund adevărat. Din toate părțile se aud îndemnuri de intoarcere la formele primitive de producție.

Se anatemizează mașinismul și civilizația. Toate acestea sunt fapte precise. In timp ce *societatea* românească are nevoi culturale și technice imperioase, în timp ce populație rurală (imensă majoritate a populației) zace în cea mai neagră ignoranță și e decimată de boli și de mizerie fiziologică, în timp ce orașele vegetează într'o situație technică și edilitară lamentabil de primitivă, în timp ce nivelul general de cultură e regretabil de scăzut, în scurt tocmai atunci când societatea are nevoie de medici, de institutori, de profesori, de ingeneri, de technicieni, ni se vorbește de supraproducție intelectuală, de prisos de energii intelectuale. Interesele egoiste ale clasei dominante, într'o societate în care produsul muncii intelectuale e o marfă ca toate mărfurile, supusă legilor și fluctuațiilor pieții de desfacere, au ajuns dușmane progresului, dușmane instrucției, dușmane technicei.

Lozinca clasei dominante este: „numai atâtă cultură, numai atâtă technică, cât pentru a-mi inlesni, exploatare economică fără a-mi periclita dominația". Pentru această clasă e preferabil ca massele edânci să se stingă în ignoranță și în mizerie, lipsite de luminatori și de medici, decât să se știe ea amenințată de existență unei forțe turbulente de intelectuali, cărora o anarhică organizare socială și economică nu le dă posibilitate de lucru.

Iată pentru ce statul lovește în studențimea săracă, iată explicație tuturor sistemelor apăsătoare. Dar mi se va obiecta: statul era până acum de curând plin de atenții față de massele studențești. Până mai ieri căminurile și cantinele funcționau avantajos, taxele nu erau exorbitante, regulamentele acceptabile. Perfect, dar nu mai puțin adevărat că se lucra și atunci tot în numele unor egoiste interese de clasă.

Neprevăzând rezultatele devastătoare ale crizei pentru economia ei și pentru stabilitatea ci politică, clasă stăpânitoare, în vremuri mai puțin sumbre pentru ea, voia să transforme studențimea într'o massă animată de o ideologie reacționară, într'o turmă de iloți sclavi unei mentalități retragrade pe placul și în interesul protipendadei conducătoare. Indepărtarea masselor studențești din făgașul adevăratelor ei idealuri incompatibile cu interesele clasei dominante, aceasta era scopul, iar prețul acestei înjosiri morale a fost blidul cu linte, salariu sărman în comparație cu proporție de decădere intelectuală în care fascismul voia să prăvălească studențimea română.

Astăzi lucrurile s'au schimbat și călcâiul nemilos al crizei a arătat până și celor mai naivi, adevărată față a realității.

PLOP H.

Citiți și răspândiți
„VIAȚA UNIVERSITARA"

ANCHETA „VIEȚII UNIVERSITARE“ ASUPRA FASCISMULUI

Propunându-ne să întreprindem în lumea intelectuală o serie de anchete asupra marilor probleme de ordin social, care preocupă spiritul omenirii contemporane, am început cu o anchetă asupra fascismului.

Reproducem în numărul de față răspunsul domnului profesor P. Constantinescu-Iași:

1) Credeți că fascismul așa cum există în Italia, sau așa cum intenționează Hitler să-l introducă în Germania constitue un mijloc de rezolvare a problemei sociale?

Cred că sistemul fascist, cel existent (până când?) în Italia și cel pregătit de Hitler (astăzi în decadența) în Germania nu constitue un mijloc de rezolvare a problemei sociale.

2) Cred că fascismul poate preconiza remedii eficace pentru eșirea din criza actuală?

Deci nici nu poate preconiza remedii eficace pentru ieșirea din actuala criză, care nu se poate rezolvi prin metode reacționare ce țin de trecutul medieval așa cum le înțelege și practică fascismul.

3) Ce părere aveți despre mișcările fasciste în rândul tineretului universitar?

Studențimea, în străinătate numai în mică parte, a fost câștigată fascismului. Cea mai bună parte luptă în alte grupări politice, din care cele mai active sunt cele din stânga, în legătură cu muncitorimea. Fascismul este o mișcare violentă — prin această latură el atrage pe unii studenți. Dar el n'are nimic a face cu generozitatea, care caracterizează tineretul în deobșfe.

4) Cari sunt drumurile pe cari trebue să se îndrepte studențimea universitară?

Deși drumurile ideologice pe cari trebue să se îndrepte tineretul universitar sunt acele ce duc spre acțiune, alături de clasele sociale cari au menirea istorică de a reorganiza societatea, studențimea trebue să fie alături de proletariat, în ale cărui interese se identifică și prin origină și prin același scop, transformarea societății de azi capitaliste într'o altă organizație mai bună.

OMUL VECHI ȘI OMUL NOU

(continuare din pag. 3 a)

citorești capătă conștiința dreptului lor la putere.

Un om nou se naște în sânul Uniunei sovietice și il putem de pe acuma defini fără teamă de a ne înșela.

El are încredere în puterea organizatorică a rațiunii, această încredere pe care intelectualii europeni, epuizați de eforturile lor zădarnice pentru a rezolvi contradicțiile dintre clase, au pierdut-o.

El simte că e creatorul unei lumi noui și cu toate că trăește în condiții penibile, stie că scopul său, că ținta pe care și-a propus o voința sa condusă de rațiune, consistă tocmai în a crea alte condiții; de aceia el n'are nici un motiv să fie pesimist. E tânăr nu numai din punct de vedere biologic, dar și din punct de vedere istoric. E o forță care abia a căpătat conștiința drumului său, importanței sale în istorie și își îndeplinește opera cu acea îndrăzneală care e proprie unei forțe tinere conduse de o doctrină simplă și clară.

Gemetele și strigătele celor ca Spengler, înspăimântați de progresele technicei, îl fac să râdă, căci el știe bine că technica n'a lucrat încă niciodată decât în interesul desvoltării culturii muncitorilor fizici.

El vede că burghezia care juca pe cartea individualismului a pierdut rușinos partida, că în general ea nu ajută la desvoltarea individualităților, ci punea în mod egoist piedici în calea acestei desvoltări prin mijlocul unor idei, cari mai mult sau mai puțin fățiș tindeau să înalțe puterea ei asupra masselor până la rangul de „adevăr etern“.

Respingând individualismul burghez, zoologic, omul nou înțelege perfect înalta valoare a individualității strâns unită cu colectivitatea. El este tocmai acea individualitate care își trage în mod liber energia și inspirația din massă. Capitalismul a împins omenirea la anarhie, la o catastrofă înspăimântătoare: e un lucru evident chiar pentru orice om onest.

Scopul oamenilor vechi: a stabili prin toate mijloacele de represiune morală și fizică, prin război la sate, prin masacre în orașe, „ordinea“ inumană, putredă, în afară de care capitalismul nu poate exista.

Scopul oamenilor noui: a elibera massele de muncitori, de vechile superstiții și de prejudecățile de rassă, de națiune, de clasă, de religie și de a creia o societate universală, frățească în care fiecare membru lucrează după facultățile sale și primește după nevoile sale.

Către studenți

„Viața Universitară“ apără interesele voastre.

De sprijiuul vostru depinde nu numai îmbunătățirea, ci chiar apariția ei.

ȘTEFAN ZWEIG ȘI RĂZBOIUL

Intreprinzându-se o anchetă în chestiunea războiului printre scriitorii cei mai reprezentativi din lumea întreagă, s'au primit o serie de răspunsuri asupra acestei probleme de arzătoare actualitate. Și de extraordinară importanță pentru omenirea întreagă și pentru viitorul civilizației.

In credința că vom face un real serviciu cititorilor noștri reproducând cele mai interesante și mai sugestive din aceste răspunsuri, începem prin a prezenta în numărul de față al gazetei noastre opiniile sincere și edificatoare ale celebrului scriitor german Ștefan Zweig, o glorie a spiritului contemporan.

N'aveți decât prea multă dreptate, atunci când cu cea mai pronunțată energie, atrageți atenția tuturor țărilor asupa unei amenințătoare primejdii de război: Aceasă primejdie mi se pare în adevăr nemăsurat de mare.

De doi ani încoace situația s'a înăsprit înspăimântător și anume din cauza crizei economice din Europa și America.

In urmă cu 2 ani un război mi se părea (de altfel am declarat o deschis) puțin probabil, pentru că nimeni nici măcar industria grea, nu avea un interes real.

Afacerile mergeau bine, economia se găsia în plină construcție, în largi cercuri burgheze și chiar muncitorești domnia o oarecare mulțumire și toată lumea spera că construcția socială se va desăvârși într'un tempo ascendent,

De când însă această criză a izbucnit cu atâta înverșunare, pentru un mare grup de întreprinderi, nu există nici o altă speranță, de a ieși din chaos, decât aceia de a creia un chaos și mai mare.

Pentru unele industrii, un război în afara țării lor proprii, ar fi astăzi unica salvare momentană dela un faliment inevitabil. Și în adevăr, imediat după primele operații de război în China, cursur le acțiuni lor câtorva industrii s'au urcat simțitor la bursele din lumea întreagă.

La aceasta se mai adaogă mizeria șomerilor; sute de mii de tineri, mai ales în Germania, cari nu găsesc nici un plasament, nici o ocupație și ar fi gata, pentru a se refugia din aceasta vegetare silită în activitatea, să lupte, indeferent pentru cine, pentru China sau pentru Japonia, pentru fascizm, sau contra fascismului o tinerime care în loc ca să vagabondeze trândavă și fără nădejde e mai dispusă să se arunce în cea mai deșănțată aventură.

Dinpotriva forțele antagonice războiului, și în primul loc muncitorimea europeană e obosită, secătuită, lipsită de un elan adevărat, pentru că nu vede nici un țel (?).

Ea a devenit timidă, pentrucă fiecare individ se simte amenințat de criză în propria lui existență. Ora e prin urmare favorabilă pentru agitatorii subterani, căoi pentru prima oară ei ar găsi din nou o largă mulțime gata să-i urmeze; nu aceia care vor războiul, ci aceia care se refugiază în război ca să scape din actuala situație de tensiune nervoasă.

Dar la cine să apelăm? Conștiința lumii e adormită de gazele otrăvitoare cu gust dulceag ale unei prese servile și nici tunurile dela Shangai nu pot s'o desmeticească.

Liga Națiunilor n'o mai ia nimeni în serios. Toate propunerile practice sunt înăbușite prin moțiuni diplomatice de amânare. Intelectualii se gândesc numai la ei și ajută prin indiferența lor activitatea criminală a politicianilor.

Social democrația altă dată, internațională dela 1914 încoace a devenit națională și a rămas așa. In 1932 ea se va opune unui război tot așa de puțin energic ca și în 1914, rămânând în cel mai înalt grad „internațională“. va sluji în fiecare stat ideilor naționale ale statului respectiv. Nici China, nici Rusia n'au prin urmare să se aștepte, într'un caz serios la un ajutor real.

In cel mai fericit caz simpatii curtenitoare și fraze de compătimire, dar nimic mai mult. Cele cinci sau șase duzini de intelectuali independenți din Europa vor protesta și vor avertiza, dar conștiința nu mai are nici o putere într'o epocă de rătăcire atât de adâncă, iar despre Liga Națiunilor, ca forță etică sau legislativă nu se mai vorbește de mult.

Prin urmare nici o speranță înșelătoare în acest moment tragic, ci numai o hotărâre prevenitoare, înarmată în același timp cu o gândire rece și cu energie interioară.

Tocmai fiindcă o minoritate criminală, din necesitate particulară, vrea să se refugieze într'un război general. Rusia nu poate să-i servească acuma drept supapă. Deaceia mai presus de orice: să nu se ofere nici un pretext acestei minorități. E mai preferabil să se suporte provocațiile ei neîndemânatice și nervoase și să nu se toarne ulei pe roata pe care vrea s'v pue în mișcare! Cu cât China și chiar Rusia se vor menține mai pasive. cu atât vor încurca socotelile celor nerăbdători, punând într'o lumină din ce în ce mai vie nedreptatea cazurilor.

Prin urmare, nimic nechibzuit în momentul de față, ci numai răbdare, răbdare și iar răbdare!

Totul e ca să trecem de această înspăimântătoare fază a eclipsei de soare, căci apoi cu încetul se vor reînchega în jurul nostru forțele active împrăștiate și vor închide acestori șnapani ai omenirii drumul către criminala lor cruciada prădalnică, către acest disperat salt din încurcăturile lor financiare într'un război general.

Știri

Șomajul intelectual

„Timpul“ anunță in numărul său din 2 Octombrie că sunt astăzi peste trei mii licențiați farmaciști șomeri muritori de foame, ce nu-pot câștiga existența din profesia lor.

Se anunță o întrunire a Iași a asociației farmaciștilor angajați și la care vor participa numeroși delegați din toată țara. Și cu tot șomajul — atâtea comune suferă de lipsa farmaciilor.

Cernăuți

Taxele de examene sunt așa de mari în raport cu vremurile, că egaleaz — dacă nu întrec — sumatuturor cheltuelilor ce le fac studentul într'un an de studiu unde punem că se mănâncă cu 510 lei lunar.

Iași

D. profesor universitar P. Constantinescu-Iași va ține Duminecă 23 c. o conferință cu caracter anti-războinic.

Franța

Cu prilejul unui congres ținut la Nissa, d. de Monzie ministrul educației naționale în fața unei asistențe de savanți din 44 de state, a anunțat că Franța pregătește o nouă enciclopedie.

U. R. S. S.

Institutul de bibliografii prepară Enciclopedia de literatură mondială, într'o formă cu totul nouă. Prima ediție va ieși în 25.000 exemplare

Statele-Unite

11.500.000 este numărul șomerilor după statisticele oficiale. Aceasta la data de 30 August a. c. De atunci numărul șomerilor a mai crescut. Țara dolarilor și a miilor de „regi“ se clatină.

DESPRE CULTURĂ

De o criză spirituală a lumei capitaliste, de o criză a culturii în regimul actual vorbesc nu numai adversarii acestui regim, vorbesc chiar apologeții săi cei mai consacrați. Criza culturii actuale este însă o consecință directă a crizei materiale, a crizei modului de producție. Faptul astăzi evident că regimul actual nu este stăpânul forțelor de producție ce s'au desvoltat în sînul său, că este incapabil să dirijeze și să promoveze procesul procesul producției materiale, are drept consecință inevitabilă o anarchie de tendințe în lumea „superioară“ a ideilor. Imposibilitatea de a găsi o linie de conducere precisă în toate domeniile de manifestare ale spiritului omenesc. Prin ce se manifestă această criză? Prin lipsa de încredere în capacitățile spiritului omenesc, prin manifestarea unui scepticism total în posibilitățile științei de a rezolva marile probleme ale naturii și ale societății. Prin fuga dela realitate. Prin predica neo misticismului, a unei filosofii medievale deiste, rassiste și reacționare ca singura salvare din calamnitățile și a technicei. Imperialismul fost definit ca era capitalismului în putrefacție. In putrefacție se intră nu numai economia capitalistă, ci și cultura sa. Faptul economic, că în cadrul societății actuale forțele productive nu se mai pot desvolta, îi corespund în ordinea culturală faptul că în cadrul aceleeași societăți, gândirea omenească nu mai poate înregistra nici un succes, nici o propășire veritabilă. In schimb o creștere formidabilă a reacțiunii în cultura, a spiritului rassist, a propovăduirei urei între popoare, a deismului, într'un cuvânt o ofensivă a fascismului pe frontul culturii.

(urmare în numărul viitor

Tipografia „Opinia“ Iași Str. Lăpușneanu 37. Girant responzabil Vasile Coroban Iași, Sărăriei 32

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY